



**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Attributa diuina inter se, & ab essentia ante operationem non distingui,
authoritate monstratur. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Attributa diuina inter se, & ab essentia ante operationem intellectus non distinguuntur aut ueritate monstratur.

Communis sententia Scholasticorum & Philosophorum multo uerior est, uidelicet hæc attributa non distinguuntur inter se, aut ab essentia uero modo ex natura rei, seu ante intellectum. Hæc sequitur S. Thom. q. 7. de ueritate art. 6. & opus. 9. qu. 1. 2. & 3. & in primum d. 2. q. 1. art. 2. & 3. Dur. in primum d. 2. q. 1. Gab. q. 1. & 2. Gregor. q. prima Marilius in primum qu. 1. art. 3. Capreol. in primum dist. 8. qu. 4. art. primo, Maior qu. 1. Henricus quodlib. 5. qu. 1. & quodlib. 13. qu. 1. Auerro. 12. met. comm. 39. August. Niphos 12. met. dist. 13. cap. 4. Canari. in hunc articulum disput. 1. part. 1. & 2. Caiet. in opus. de ente essentia cap. 6. qu. 1. 2. in ordine qui omnes contra Scotum in hoc unum conspirant, ut doceant, attributa inter se, & ab essentia non differre ante intellectum uero modo: an uero per intellectum, non omnes eodem modo sentiunt, ut sequenti disputatione patebit. Ad huius uero opinionis perspicuitatem duo nobis confirmanda sunt, & explicanda, unum est, hanc distinctionem non esse ex natura rei ante intellectum, alterum, quomodo fiat per intellectum, prius in hoc capite demonstrabimus, postremo uero sequenti disputatione fusius tractandum erit.

Hanc igitur sententiam in primis diserte tradiderunt nobis antiqui patres, inter quos expressius Anselm. in monologio cap. 16. ubi sic ait, Quomodo modum itaque unum est, quidquid essentialiter de summa substantia dicitur, ita ipsa uno modo uero consideratione est, quidquid est essentialiter. Et cum ostendisset, hominem secundum unam considerationem esse corpus, secundum aliam rationalem, & secundum hominem, illico subiungit, illa uero summa essentia nullo modo sic est aliquid, ut illud idem secundum aliam modum aut secundum aliam considerationem non sit, quia quidquid aliquo modo essentialiter est, hoc est totum, quod ipsa est. Quibus uerbis non solum excludit distinctionem aliquam ex natura rei inter ea, que in Deo sunt, uerum etiam nec aliquam distinctionem rationis admittere uidetur, quod sane eo modo intelligendum est, ut nihil in Deo cogitemus, quod non intelligamus Deo, & que essentialiter conuenire, cum in eo non aliquid commune ipsi, & alijs rebus, & aliquid ipsi peculiare concipiamus, sicut in homine, sed omnia & que Deo conueniant. Porro nomine considerationis non solum operationem intellectus, sed rem ipsam intelligit, cum ait, hominem secundum aliam considerationem esse corpus, secundum aliam rationalem, hoc est, secundum aliam partem, quod in Deo non reperitur: cum totum quod in eo est, idem omnino sit.

Augustinus etiam libro 15. de Trinitate capite 7. circa finem ait, in Deo idem esse iustum esse, quod bonum esse, quod prosequens capite 6. post pauca inquit, Non est aliud sapientia eius, aliud essentia, cui hoc est esse, quod sapientem esse. Et quinto libro cap. 8. Non est aliud Deo esse, & aliud magnum esse, sed hoc idem illi est esse, quod magnum esse. Idem repetit c. 10. & 11. & lib. 6. c. 9. & 7. lib. 11. c. 10. accedit Greg. 1. 10. moral. c. 20. alias 21. in illa uerba accedit qui ait, Vnde in 1. partem Tom. 11.

tem nouerunt, ubi sic ait, Deus hoc est, quod habet eternitatem quippe habet, sed ipse est eternitas, lucem habet, sed lux sua ipsa est, non est ergo in eo aliud esse, & aliud habere. Ricardus de S. Victore lib. 1. de Trinitate c. 13. docet Deum se ipso esse sapientem, & potentem, non alio quod sit sapientia, & potentia, unde de colligit his uerbis, necesse est, ut ille (scilicet sapientia & potentia) omnino non sint aliud aliquid, quam ipsa, scilicet summa substantia, notanda sunt uerba, Ommino, & aliquid aliud, quibus omnem distinctionem aut intellectum ex natura rei manifeste negat. Nam si attributa ab essentia aliquo modo differrent ex natura rei, non omnino non essent aliquid aliud.

Eandem sententiam habet Marius Victorinus lib. 3. aduersus Arrium ante medium in 5. tomo Biblioth. Sacre; ubi probat in Deo non esse aliud quo uiuit, & aliud, quod uiuit, & uiuere, & intelligere idem omnino esse. Idipsum Boeth. libello de Trinit. his uerbis docuit, Diuina natura siue materia forma est, atque ideo unum, & est id, quo est, reliqua non sunt id, quo sunt, Et infra, quocirca hoc uere unum, in quo nullus numerus nullum in eo aliud præter id, quod est, quod si attributa inter se distinguuntur, aut ab essentia, ibi sane esset numerus aliquis ex natura rei, & aliquid aliud præter id, quod est. Pro hac sententia contra Scotum sunt præclara Damasceni uerba, quæ infra referemus disp. 129. c. 4.

Secundo quauis Scotus distinctionem attributorum inter se, & ab essentia nusquam appeller realem, imo expresse asserat, ea non differre sicut plures res, sed sicut plures rationes formales, cum tamen doceat eam distinctionem esse ex natura rei ante intellectum, incidere uidetur in sententiam Gilberti, imo plures in Deo distinctiones introducere, quam ille posuit. Gilbertus namque nunquam eam distinctionem appellauit realem, nec asseruit plures res esse essentiam, & relationem, Deum, seu patrem, & suam sapientiam, sed tantum dixit, Deum non esse suam sapientiam, intelligebat ex natura rei, & ante intellectum. Deinde ille solus loquebatur de essentia & persona, cum dicebat Deum non esse suam sapientiam, nam nomine, Dei patrem, aut aliam personam, nomine uero sapientia essentiam intelligebat, at de ipsa essentia nusquam negauit esse suam sapientiam, imo id expresse concessit, ut c. 2. retulimus. At uero Scot. non solum dicit patrem, aut personam diuinam non esse ex natura rei suam essentiam, & sapientiam, sed etiam essentia Dei non esse suam sapientiam, & intellectum, &c. Quid uero actum fuerit contra Gilbertum in Conc. Remensi & qualiter illa propositio fuerit damnata, Deus non est sua sapientia, ostendimus disp. 120. c. 1. quomodo etiam in sententia Soti idem modus loquendi, quem Gilbertus asserbat, sequatur, ibidem monstrabimus. Eadem enim ratione philosophari debemus de distinctione relationis ab essentia, atque attributorum inter se, & ab ipsa essentia, & idē absurdum utrobique sequitur, si plusquam distinctione rationis inter ea constituamus.

CAPVT V.

Eadem opinio ratione ostenditur.

Am uero contra Scotum agamus ratione, & primo ea, qua usus fuit Bernardus in eo Concilio Remensi contra Gilbertum, & habetur

E

tur

Ric. V. dor.

Marius.

Boeth.

16.

Damasc.

Plures dist.

in Deo pa-

nit Scot.

qua Gilbert.

Gilbert.

Conc. Rem.